Eurooppa-neuvosto

Bryssel, 16. joulukuuta 2021
(OR. en)

EUCO 22/21

CO EUR 19
CONCL 6

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Eurooppa-neuvoston kokous (16. joulukuuta 2021) – Päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena Eurooppa-neuvoston edellä mainitussa kokouksessa hyväksymät päätelmät.

I COVID-19

Rokotukset

1. Eurooppa-neuvosto käsitteli EU:n vaikeutuvaa epidemiatilannetta ja uuden huolestuttavan omikronvirusmuunnoksen ilmaantumisen vaikutuksia. Se toistaa, että rokotukset ovat ratkaisevan tärkeitä pandemian torjumiseksi. Rokotusten ulottaminen kaikkiin ja tehosteannosten käyttöönotto on keskeisen tärkeää ja kiireellistä. Tässä yhteydessä avainroolissa on rokotevastaisuuden selättäminen, myös puuttumalla disinformaatioon. Rokotusten lisäksi olisi edistettävä covid-19:n hoitokeinoja koskevan EU:n strategian täytäntöönpanoa yhteishankinnat mukaan lukien.

Koordinointi

2. Kehitykseen vastaamiseksi tarvitaan parhaaseen saatavilla olevaan tieteelliseen näyttöön perustuvia jatkuvia koordinoituja toimia ja samalla on varmistettava, että mahdollisilla rajoituksilla on objektiiviset perusteet ja etteivät ne heikennä sisämarkkinoiden toimintaa tai haittaa suhteettomasti vapaata liikkuvuutta jäsenvaltioiden välillä tai EU:hun suuntautuvaa matkustamista. Eurooppa-neuvosto kehottaa hyväksymään pikaisesti tarkistetun neuvoston suosituksen turvallisesta vapaasta liikkuvuudesta ja tarkistetun neuvoston suosituksen EU:hun suuntautuvasta muusta kuin välttämättömästä matkustamisesta. Eurooppa-neuvosto korostaa koordinoidun toimintamallin merkitystä EU:n digitaalisen koronatodistuksen voimassaolon suhteen ja panee merkille, että komissio aikoo hyväksyä asiaa koskevan delegoidun säädöksen.

Kansainvälinen yhteistyö

3. Eurooppa-neuvosto korostaa, että pandemia voidaan selättää vain maailmanlaajuisella yhteistyöllä, joka perustuu luottamukseen ja keskinäiseen apuun. Tässä yhteydessä se antaa tunnustusta Botswanalle ja Etelä-Afrikalle niiden osoittamasta valppaudesta ja avoimuudesta, kun ne havaitsivat ja sekvensoivat huolta aiheuttavan uusimman omikronvirusmuunnoksen ja raportoivat siitä niin nopeasti. Eurooppa-neuvosto painottaa olevan tärkeää lisätä genomin sekvensointiin liittyviä maailmanlaajuisia valmiuksia.

4. EU on sitoutunut tekemään osansa maailmanlaajuisen rokotuskattavuuden eteen. EU on maailman suurin avunantaja ja viejä. Jatkamme rokoteannosten ja niihin liittyvien lisätarvikkeiden vientiä ja jakamista ja lisäämme tukeamme sitä eniten tarvitseville maille, erityisesti Afrikkaan, sekä jatkamalla tukea COVAX-yhteistyömekanismille että kahdenvälisesti, yhteistyössä kumppaneiden kanssa.

5. Rokoteavun ja rokottamisen pullonkauloihin puuttumiseksi ja rokotteiden maailmanlaajuisen käyttöönoton esteiden poistamiseksi nopeasti Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota lisäämään tukea jäsenvaltioille ja kolmansille maille, jatkamaan edelleen yhteydenpitoa valmistajien kanssa sekä vahvistamaan koordinaatiota Maailman terveysjärjestön, COVAX-yhteistyömekanismin ja muiden kumppanien kanssa. Eurooppa-neuvosto pyytää neuvostoa seuraamaan tarkoin ja täysin avoimesti rokotteita koskevien lupausten täyttymistä ja palaa asiaan tarvittaessa.

6. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Maailman terveyskokouksen 1. joulukuuta 2021 saavuttamaan yhteisymmärrykseen maailmanlaajuisen prosessin aloittamisesta pandemioiden ehkäisyä ja niihin varautumista ja reagointia koskevan yleissopimuksen, sopimuksen tai muun kansainvälisen välineen laatimiseksi ja neuvottelemiseksi, jotta se vahvistettaisiin Maailman terveysjärjestön perussäännön 19 artiklan tai kyseisen hallitustenvälisen neuvotteluelimen asianmukaisiksi katsomien muiden säännösten mukaisesti.

II KRIISINHALLINTA JA KRIISINKESTÄVYYS

7. Eurooppa-neuvosto arvioi työtä yhteisen varautumisemme, toimintakykymme ja kriisinkestävyytemme vahvistamiseksi tulevien kriisien varalta. Kyseessä on merkittävä unionin monialainen poliittinen prioriteetti.

8. Se on tyytyväinen neuvoston 23. marraskuuta 2021 antamiin päätelmiin ja vaatii

   – vahvistamaan EU:n kriisitoimia ja valmiutta kaikki uhat kattavassa lähestymistavassa

   – kehittämään ja seuraamaan kriisinkestävyyttä ja puuttumaan aloihin, joilla olemme alttiita uhkille.

9. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa edistämään työtä ja arvioimaan edistymistä säännöllisesti.

III TURVALLISUUS JA PUOLUSTUS

10. EU on sitoutunut kannattamaan globaalia sääntöpohjaista kansainvälistä järjestystä, jonka ytimessä on Yhdistyneet kansakunnat, ja tehostamaan yhteistyötä eri puolilla maailmaa olevien kumppanien kanssa yhteisiin uhkiin ja haasteisiin vastaamiseksi.

11. Kasvavan maailmanlaajuisen epävakauden, lisääntyvän strategisen kilpailun ja monimutkaisten turvallisuusuhkien edessä EU ottaa lisää vastuuta omasta turvallisuudestaan sekä puolustuksen osalta noudattaa strategista toimintatapaa ja parantaa valmiuksiaan toimia itsenäisesti. EU aikoo pitää esillä etujaan ja arvojaan, vahvistaa selviytymiskykyään ja valmiuksiaan puuttua tehokkaasti turvallisuusuhkiin ja -haasteisiin sekä jatkaa työtä kohti maailmanlaajuista rauhaa ja turvallisuutta.

12. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa viemään eteenpäin kunnianhimoista ja toimeenpantavaa strategista kompassia. Se perustuu unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan marraskuussa 2021 esittämään ensimmäiseen ehdotukseen ja sillä määritellään yhteinen strateginen visio seuraavan vuosikymmenen ajaksi ja hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla EU:n koko välineistöä, mukaan lukien siviili- ja sotilasalan toimintapolitiikat ja välineet. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto odottaa kiinnostuneena helmikuussa 2021 pyydetyn teknologian etenemissuunnitelman esittelyä ja pyytää komissiota ja ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa tekemään kaikki tarvittavat lisäehdotukset, myös avaruusturvallisuudesta, kyberkysymyksistä ja hybridiuhkien torjunnasta.

13. EU on sitoutunut tekemään tiivistä yhteistyötä Naton kanssa noudattaen kaikilta osin perussopimuksissa määrättyjä ja Eurooppa-neuvoston vahvistamia periaatteita, myös osallistavuuden, vastavuoroisuuden ja EU:n päätöksenteon riippumattomuuden periaatteita. Transatlanttiset suhteet sekä EU:n ja Naton yhteistyö ovat turvallisuutemme keskeisiä tekijöitä. Turvallisuuden ja puolustuksen suhteen vahvempi ja toimintakykyisempi EU vaikuttaa myönteisesti maailmanlaajuiseen ja transatlanttiseen turvallisuuteen ja täydentää Natoa, joka on edelleen yhteisen puolustuksen perusta niille valtioille, jotka ovat sen jäseniä. Eurooppa-neuvosto tukee EU:n ja Naton strategisen kumppanuuden vahvistamista ja odottaa kiinnostuneena kolmatta yhteisjulistusta EU:n ja Naton yhteistyöstä. Julistus olisi valmisteltava osallistavalla tavalla, siinä olisi käsiteltävä uusia uhkia ja haasteita ja sen olisi sisällettävä tiiviimmän yhteistyön aloina kriisinkestävyys, kyber- ja hybridiuhat, ilmastonmuutos ja turvallisuus, avaruus sekä uudet ja murrokselliset teknologiat.

14. Eurooppa-neuvosto palaa turvallisuuteen ja puolustukseen kokouksessaan 22. maaliskuuta 2022, jolloin sitä pyydetään vahvistamaan strateginen kompassi.

IV MUUTTOLIIKKEEN ULKOISET NÄKÖKOHDAT

15. Eurooppa-neuvosto arvioi 24.–25. kesäkuuta 2021 ja 21.–22. lokakuuta 2021 antamiensa päätelmien täytäntöönpanoa. Se palauttaa mieleen, että on tärkeää puuttua kaikkiin muuttoreitteihin koko reitin kattavalla ja kokonaisvaltaisella lähestymistavalla.

16. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota ja ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa varmistamaan, että viimeaikaiset lähtö- ja kauttakulkumaita koskevat toimintasuunnitelmat saadaan toimintaan ja toteutetaan viiveettä yhdessä kumppanimaiden kanssa. Tässä yhteydessä se kehottaa komissiota varmistamaan, että riittävä rahoitus muuttoliikkeeseen liittyville toimille kaikilla reiteillä yksilöidään selkeästi ja mobilisoidaan viipymättä, EU:n kasvaneen kunnianhimon mukaisesti.

17. Eurooppa-neuvosto tunnustaa yhtenäisemmän EU:n palautuspolitiikan merkityksen ja kehottaa komissiota ja ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa sekä jäsenvaltioita toimimaan nopeasti varmistaakseen tehokkaat palautukset EU:sta lähtömaihin hyödyntäen kaikkia asiaankuuluvia EU:n politiikkoja, välineitä ja työkaluja, myös kehitysyhteistyötä, kauppaa ja viisumeita, jotta nykyisten takaisinottosopimusten ja -järjestelyjen täysimääräinen täytäntöönpano voitaisiin varmistaa sekä tehdä uusia, ja raportoimaan tästä neuvostolle.

18. Eurooppa-neuvosto tuomitsee jälleen kolmansien maiden yritykset välineellistää muuttajia poliittisia tarkoituksia varten. Se korostaa tarvetta kehittää työkaluja muuttoliikkeen välineellistämisen torjumiseksi. Se kehottaa työstämään ripeästi ehdotusta toimista sellaisia liikenteenharjoittajia vastaan, jotka helpottavat ihmiskauppaa tai muuttajien salakuljetusta tai osallistuvat siihen Euroopan unionin alueelle tapahtuvan laittoman maahantulon yhteydessä.

19. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa ja komissiota tarkastelemaan keinoja vahvistaa yhteistyöjärjestelyjä niiden jäsenvaltioiden tukemiseksi, jotka kohtaavat erityisiä haasteita EU:n ulkorajoilla, rajavartijat ja ilmavalvonta mukaan lukien.

20. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa seuraamaan puheenjohtajavaltionsa johdolla tarkoin EU:n ulkoisen muuttoliikepolitiikan nopeaa ja tehokasta täytäntöönpanoa ja antamaan lisäpontta tarpeen mukaan. Eurooppa-neuvosto palaa asiaan.

V ULKOSUHTEET

Valko-Venäjä

21. Eurooppa-neuvosto tuomitsee jyrkästi Valko-Venäjän hallinnon harjoittaman muuttajien ja pakolaisten välineellistämisen ja siitä aiheutuneen humanitaarisen kriisin. EU jatkaa Valko-Venäjän hallinnon hybridihyökkäyksen torjumista määrätietoisesti ja puuttuu kriisin kaikkiin ulottuvuuksiin EU:n lainsäädännön ja kansainvälisten sitoumusten, myös perusoikeuksien, mukaisesti. Eurooppa-neuvosto korostaa erityisesti seuraavien merkitystä:

   – suojellaan tehokkaasti EU:n ulkorajoja, myös vahvistamalla EU:n oikeudellista kehystä. Tässä yhteydessä se pyytää neuvostoa tarkastelemaan komission ehdotusta väliaikaisista hätätoimenpiteistä;

   – torjutaan ihmisten salakuljetusta ja ihmiskauppaa;

   – asetetaan nopeasti rajoittavia toimenpiteitä viidennen pakotepaketin hyväksymisen jälkeen ja valmistaudutaan hyväksymään lisää toimenpiteitä tarpeen mukaan;

   – varmistetaan kansainvälisten järjestöjen esteetön pääsy Valko-Venäjälle ja lisätään humanitaarista tukea;

   – tuetaan Valko-Venäjältä tulleiden muuttajien paluuta.

22. Eurooppa-neuvosto toistaa kehotuksensa vapauttaa välittömästi ja ehdoitta kaikki poliittiset vangit ja lopettaa kansalaisyhteiskunnan ja riippumattomien tiedotusvälineiden tukahduttamisen. Se toistaa, että Valko-Venäjän kansalla on demokraattinen oikeus valita presidenttinsä uusilla, vapailla ja rehellisillä vaaleilla.

Ukraina

23. Eurooppa-neuvosto korostaa, että Venäjän on kiireellisesti liennytettävä jännitteitä, jotka johtuvat joukkojen keskittämisestä sen Ukrainan vastaiselle rajalle ja aggressiivisesta retoriikasta. Eurooppa-neuvosto toistaa täyden tukensa Ukrainan suvereniteetille ja alueelliselle koskemattomuudelle. Kaikilla uusilla Ukrainaan kohdistuvilla sotilaallisilla hyökkäyksillä on massiiviset seuraukset ja kova hinta, muun muassa kumppanien kanssa koordinoidut rajoittavat toimenpiteet.

24. Eurooppa-neuvosto kannustaa diplomaattisiin toimiin ja tukee Normandia-ryhmää, jotta Minskin sopimukset voitaisiin panna täysimääräisesti täytäntöön.

Eteläinen naapurusto

25. Eurooppa-neuvosto vahvistaa aikovansa päättäväisesti uudistaa ja vahvistaa EU:n kumppanuutta eteläisen naapuruston kanssa yhteisten haasteiden käsittelemiseksi ja yhteisten mahdollisuuksien hyödyntämiseksi tehostetun yhteistyön avulla. Tämän vuoksi se pyytää neuvostoa ja komissiota vauhdittamaan uutta Välimeren alueen toimintaohjelmaa koskevaa työtä.

Euroopan unionin ja Afrikan unionin huippukokous

26. Eurooppa-neuvosto keskusteli 17.–18. helmikuuta 2022 pidettävän Euroopan unionin ja Afrikan unionin huippukokouksen valmisteluista ja sen mahdollisista teemoista ja tuloksista. Se pyrkii perustamaan Afrikan kanssa kunnianhimoisen, tulevaisuuteen suuntautuneen allianssin, jolla voidaan luoda vaurauden ja vakauden alue muutosvoimaisen investointipaketin tuella.

Etiopia

27. Eurooppa-neuvosto seuraa edelleen tiiviisti Etiopian tilannetta ja tukee täysin Afrikan unionin korkean edustajan Obasanjon välitystoimia. EU vaatii ehdotonta tulitaukoa ja kehottaa kaikkia osapuolia ryhtymään osallistavaan ja avoimeen kansalliseen vuoropuheluun. Siviilien suojelun varmistaminen ja humanitaarisen avun esteetön pääsy ovat edelleen ensisijaisia tavoitteita.